

Türk üniversiteleri Avrupa'ya meydan mı okuyor?

Geçtiğimiz günlerde YÖK çok ilginç ve mutluluk verici ama bir o kadar da düşündürücü bir veri paylaştı. Mutlu olduk çünkü Türkiye'deki üniversitelerin Avrupa'da çok ciddi başarılar elde ettiğini gördük. Düşündük çünkü bu başarılarla rağmen neden Avrupa'dan ülkemize öğrenci gelmiyor sorusunu tekrar hatırladık.

Türkiye'deki üniversitelerin gerek yurt içinde gerekse yurt dışındaki algısı çok pozitif değil. Kendi insanımız dahi üniversitelerini eleştiriyor ancak YÖK öyle bir veri paylaştı ki Türkiye'de faaliyet gösteren bazı üniversitelerin Avrupa'ya meydan okuduğunu gördük. YÖK yaptığı açıklamada Quacquarelli Symonds (QS) Avrupa Üniversiteleri 2026 Sıralamasında Türkiye, 23 üniversitesi ile ilk 500'e girdi; Avrupa'nın köklü yükseköğretim sistemlerini geride bırakarak en fazla temsil edilen ikinci ülke konumuna yükseldi. Sıralamalarda toplam 103 üniversitesi yer alan Türkiye, Almanya, Fransa, İtalya ve İspanya gibi köklü yükseköğretim sistemlerini geride bırakarak

tesini sağlamlaştırmak için iddialı bir yol haritası üzerinde çalışmaktadır. Plan, istihdam edilebilirlik ve becerilerin yanı sıra uluslararası iş birliğini de vurgulamaktadır. Ülkenin yükseköğretim sektörü bu hedefe ulaşırsa, üniversitelerin sıralamalarımızda üst sıralarda yer almaya devam etmesini bekliyoruz.” yorumunu yaptı.

QS sıralamasına göre ilk beş yüze giren 23 Türk üniversitesi içinde ülke sıralamasında birinci sırada ODTÜ yer alırken, ikinci sırada İ.T.Ü., üçüncü sırada Koç Üniversitesi dördüncü sırada Sabancı Üniversitesi beşinci sırada ise Boğaziçi Üniversitesi yer alıyor. Yani ilk beşte üç tane devlet iki tane vakıf üniversitesi yer alıyor. Listeye giren 23 üniversite içinde altı tanesi vakıf üniversitesi. Bunlar Koç, Sabancı, Bilkent, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Özyeğin Üniversitesi ve Bahçeşehir Üniversitesi. Bu üniversiteler arasında en büyük sürprizi Gelişim Üniversitesi yaptı. İlk 500 üniversite içinde 441'inci olmayı başararak ciddi bir başarıya imza attı.

QS Avrupa üniversiteleri 2026 yılı sıralamasında Türkiye ülke olarak 103 üniversite ile Avrupa ikincisi oldu. Birinci sırada 129 üniversite ile Birleşik Krallık yer alıyor. İkinci sırada 129 üniversite ile İtalya, beşinci sırada İspanya altıncı sırada ise Fransa yer alıyor.

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Erol Özvar, sonuçların Türkiye'nin yükseköğretimde istikrarlı yükseliş eğilimini sürdürdüğünü gösterdiğini söyledi.

Türkiye'nin, Avrupa Yükseköğretim Alanı'na yön veren ülkelerden biri haline geldiğini söyleyen Erol Özvar, “Üst üste gelen başarılı sonuçlar tesadüf değil. Özellikle son yıllarda üniversitelerimizle birlikte düzenli olarak yürüttüğümüz çalışmaların meyvelerini alıyoruz. Ülkemizi en iyi şekilde temsil eden tüm üniversitelerimizi tebrik ediyorum. Bu başarıların artarak devam etmesine yürekten inanıyorum.” sözleriyle bu başarıyı yorumladı.

QS'ın bu verilerine bakınca Türkiye iyi bir başarı yakalamış. Listeyi bende çok dikkatli bir biçimde inceledim. İlk 500 üniversite içinde yer alan üniversitelerin dibine kadar bu başarıyı hak ediyor ancak beş yüzüncü sıradan sonra gelen üniversitelerde biraz tereddüttüm oldu. İsmi açıklamak istemediğim gerek akademik kadrosu gerek akademik eğitimi vasat ve hatta vasatın da altında olan bazı vakıf üni-

versitelerinin o listede 500 ile bininci sırada yer aldığını görmek beni biraz şaşırttı. Bunun ayrı incelenmesi gerekir şu an konumuz bu değil. Şu an konumuz Türkiye'nin ilk 500 üniversitede yakaladığı ciddi başarı. İnsanların gözünde Türkiye'deki üniversitelerin imajı pek pozitif değil dürüst olmak gerekirse benim de gözümde durum aynı. Devlet üniversitelerine hiçbir sözüm olamaz ama vakıf üniversitelerinin yüzde 75'inin ben pek de matah olduğuna inanmayanlardanım. Ancak bu ilk 500 listesi ve bu listede yer alan 23 Türk üniversitesi bu eleştirimin dışında. Bu üniversiteler alkışı fazlası ile hak ediyor.

Türkiye'de üniversitelerin uluslararası arenada başarılı olmasında en büyük rolü sağlık alanında yaptığı çalışmalar oynuyor. Tıp fakültesi olan üniversiteler bu konuda daha avantajlı. QS'ın tıp ve sağlık bilimleri sıralamasında ilk binde 26 Türk üniversitesi var. Sosyal bilimlerde ise ilk binde 25 Türk üniversitesi yer alıyor.

AVRUPA İKİNCİLİĞİ CİDDİ BAŞARI

Ülke olarak Türkiye'nin ikinci ol-

ması ciddi bir başarı. Bu UEFA'nın futboldaki ülke sıralaması listesi gibi bir liste. Türkiye futbolda bu listede ilk ona girmeyi bile başaramazken yüksek öğretimde ikinci sırada yer alması büyük başarı.

Bu istatistiki verilerle ilgili hem olumlu hem de olumsuz pek çok yorum yapıldı. Kimisi bunu ciddi bir başarı olarak yorumlarken kimisi “sıralamaya katılan üniversite sayısının başarı ile hiçbir ilgisi bulunmamaktadır.” yorumunu yaptı.

Bu elbette güzel ama yeterli mi? Hayır yeterli bir başarı değil. Türkiye'de çok sayıda üniversite var yani bu listeye girecek daha çok üniversite var. Bu üniversiteler bunu başarı mı bunu göreceğiz. Ben Türkiye'de para ile eğitim veren vakıf üniversiteleri adına bu konuda pek umutlu değilim ama yine de onların da kendilerini toparlayıp yükselişe girmesini diliyorum. Samimi olarak söylemek isterim ki ben bunun pek gerçekleşeceğine de çok inanmıyorum. Gelecekte yine bizi Koç, Sabancı, Özyeğin, Bilkent, Bahçeşehir gibi vakıf üniversiteleri Avrupa'da hakkı ile temsil edecektir. Eğer zırt pırt patron değiş-tirmeseydi Bilgi Üniversitesi ve yönetsel sorunlar yaşamayı Yeditepe Üniversitesi de bu liste de olabilirdi ama ben bu iki üniversitenin de kendilerini toparlayıp bu listeye gireceğini düşünüyorum. Buna ek olarak henüz çok

genç olmasına rağmen MEF üniversitesi ve ciddi yatırımlar yapan yani bir başka deyişle para harcayan Medipol Üniversitesi de bu listeleri gelecek yıllarda zorlayacaktır.

PEKİ ZEKİ MÜREN DE BİZİ GÖRECEK Mİ?

Vizontele dizisinin meşhur repliğidir “Zeki Müren de bizi görecek mi” repliği. Şimdi bunu neden söyledim. Bu listeler bu başarılar güzel ve alkışı hak ediyor ama bunların çıktıkları ne olacak?

Ben burada iki çıktı beklerim. Birincisi Avrupa'dan öğrenci ikincisi sektöre katkı. Türk üniversiteleri önemli sağlık sorunlarına çareler bulan araştırmalar yapıp önemli patentler ve icatlara imza atacak mı? Yoksa bu isimler bu listelerde teoride mi kalacak? Bu üniversitelerden biri mesela sektöre bir katkı sağlayacak mı? Mesela atıyor 4K, 8K TV çözünürlüğü varken 32K'yı bulan bir yeniliğe imza atabilecek mi? Bir üniversitemiz kansere bir önemli ilaç bulacak mı? Sektörlere ve istihdamlara yön verecek sektörlerin saygı duyacağı işlere

ve yeniliklere imza atabilecek mi?

Türkiye listede Avrupa ikincisi. Bu veriler eğer iyi tanıtılır ve hatta pazarlanırsa Avrupa'dan öğrenci transferi de yapılabilir. Mesela İtalya'ya çok yabancı öğrenci gidiyor hatta Türkiye'den bile yurt dışına İtalya'ya, Almanya'ya giden Türk öğrenciler var. Bu hesaba göre önümüzdeki yıllar be-

raber yurt dışından bu ülkelere giden öğrencilerin Türkiye'yi tercih etmesi lazım. Bu da işin talebe olan yansıması olacaktır.

Bu iki çıktıyı sağlarsak o zaman ülke olarak tablolarda yakaladığımız bu başarıyı uygulamada da yakalamış olacağız ve Türk üniversiteleri Avrupa'ya meydan okuyor diyebileceğiz. Bunun için tüm üniversitelerin daha da çok çalışması lazım. Öyle üç beş yüksek indexli makale yazarak körler sağırılar birbirini ağırlamalı uygulamada da sektörde de elini masaya vurmalı sektörlerde de yön verebilmeli, sektörde kullanılabilecek ve milli sermaye yaratabilecek cari açığı azaltacak patent ve yeniliklere imza atacak ekonomiler yaratmalı. Bence üniversitelerin bir diğer önemli misyonu da budur.